
71 Energie

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 19 juni 2012 over **energie**.

De voorzitter:

Mijnheer Jansen, op verzoek van mevrouw Dikkers vraag ik of u het bezwaarlijk vindt om voor haar het woord te voeren. Ik snap dat u aan de etiquette hecht en haar voor wilt laten gaan, maar die geldt volgens mij niet nu zij er zelf om vraagt.

De heer Paulus Jansen (SP):

Voorzitter, aan dat verzoek moet ik gehoorzamen. Ik heb één motie, waarmee ik zeker wil stellen dat ik de minister tijdens het AO goed begrepen over wind op land. Ik denk dat hij op dezelfde manier aankijkt tegen de inzet van de rijkscoördinatie­regeling als de SP-fractie, maar puur voor de zekerheid dien ik toch mijn motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat in de structuurvisie Wind op land per provincie een taakstellend quotum zal worden vastgelegd;

van mening dat uit het oogpunt van draagvlak wenselijk is dat projecten die uitgaan boven het taakstellend quotum niet via de rijkscoördinatie­regeling worden doorgedrukt;

verzoekt de regering, de rijkscoördinatie­regeling slechts in te zetten ingeval een provincie niet voldoet aan het overeengekomen taakstellend quotum, dan wel op verzoek van een provincie bij additionele projecten waarvoor lokaal draagvlak aanwezig is,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Paulus Jansen. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 123 (29023).

De heer Leegte (VVD):

Voorzitter. Ik heb vanavond zowaar twee moties. Deze luiden als volgt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat netbeheerders met publiek geld commerciële activiteiten ondernemen die niets te maken hebben met hun kerntaak, zoals bijvoorbeeld het sponsoren van programma's bij National Geographic, het opwekken van duurzame energie, het opzetten van een stichting e-laad en het hebben van eigen installatiebureaus die klussen aannemen, die rechtstreeks concurreren met private ondernemers;

overwegende dat commerciële activiteiten die niet tot de publieke kerntaak van de netbeheerders horen, zo snel mogelijk moeten stoppen of moeten worden overgedragen aan private partijen;

verzoekt de regering, voor september een overzicht te geven van die taken die tot het domein van de netbeheerders behoren, en een juridisch advies te laten uitbrengen om duidelijkheid te verschaffen over de mogelijkheden die de minister heeft om een halt toe te roepen aan de commerciële activiteiten van de netbeheerder,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Leegte. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 124 (29023).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat TenneT in 2009 een investering heeft gedaan in het Duitse hoogspanningsnet en dat risico's inherent zijn aan investeren;

verzoekt de regering, inzicht in alle mogelijke financiële risico's voor de Nederlandse belastingbetaler te geven, als gevolg van de Duitse investering door TenneT,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Leegte. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 125 (29023).

De heer Leegte (VVD):

Voorzitter, omdat dit het laatste VAO is dat ik met u heb, wil ik u zeer danken voor de samenwerking in het afgelopen jaar. Wij zien elkaar in een ander leven weer; daar ga ik vanuit.

De voorzitter:

Ik hoop in dit leven, maar op een andere plek. Ik moet het echt van dit leven hebben. Dank u wel voor uw vriendelijke woorden.

Het woord is aan mevrouw Van Tongeren.

Van Tongeren

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):
Voorzitter. Ik dien de volgende moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende, dat veel boeren, verenigingen van eigenaren en energiecoöperaties hun zelfopgewekte stroom belastingvrij willen salderen;

verzoekt de regering, te laten onderzoeken wat alle kosten en baten zijn van belastingvrij salderen voor decentrale duurzame energie-initiatieven van boeren en groepen burgers,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Tongeren en Van Veldhoven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 126 (29023).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat provinciale staten en verschillende Limburgse gemeenten de regering hebben opgeroepen om België te vragen de kerncentrale in Tihange te sluiten;

verzoekt de regering, in overleg met de Limburgse, Belgische en Duitse collega's te komen tot afspraken over nucleaire veiligheidsmaatregelen en aan te dringen op spoedige sluiting van de kerncentrale in Tihange,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Tongeren. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 127 (29023).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de minister bereid is te kijken naar een vorm van differentiatie voor wind op land "naar Duits model";

constaterende dat de SDE+ voor wind op land gebaseerd is op vollasturen en dat wind op land daardoor benadeeld wordt;

verzoekt de regering, in overleg met de windenergiesector een eerlijke vorm van differentiatie voor wind op land uit te werken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Tongeren.

Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 128 (29023).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Nederlandse Aardolie Maatschappij wil fraccen in de inrichting Blija Ferwerderadeel-1;

verzoekt de regering, op geen enkele manier medewerking te verlenen aan fracking totdat het onderzoek naar de risico's van schaliegas klaar en met de Kamer besproken is,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Tongeren.

Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 129 (29023).

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Voorzitter. Ik dien de volgende moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de hoge subsidiegrens voor zonthermische energie veel projecten blokkeert;

verzoekt de regering, ECN om advies te vragen over de effecten van een verlaging van de subsidiegrens voor zonthermische systemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Veldhoven en Van Tongeren. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 130 (29023).

Van Veldhoven

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het realiseren van voldoende wind-energie op land volgens de regering onmisbaar is voor Nederland om de doelstelling van 14% duurzame energie in 2020 te halen;

constaterende dat een uitgewerkte visie op de ruimtelijke inpassing van windenergie op land nodig is voor een consistente en tijdige behandeling van beslissingen over de inpassing van windenergie via de rijkscoördinatie-regeling;

constaterende dat Rijk en provincies al sinds 3 oktober 2007 met elkaar in bestuurlijk overleg zijn over een structuurvisie wind op land;

constaterende dat in de door de Kamer in 2012 vastgestelde Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is aangekondigd dat het ontwerp voor de rijksstructuurvisie wind op land "in 2012" zou verschijnen;

van mening dat snelle besluitvorming over de structuurvisie wind op land nodig is om duidelijkheid te geven aan zowel omwonenden als investeerders;

verzoekt de regering:

- deze zomer door te werken aan de uitwerking van de structuurvisie wind op land, met het oog op het presenteren van een ontwerp voor het einde van 2012 en een spoedige parlementaire behandeling daarna, maar uiterlijk voor 1 april 2013;
- tot het vaststellen van de structuurvisie wind op land mee te werken aan projecten binnen de reeds met de provincies afgesproken zoekgebieden voor windenergie;
- bij voldoende draagvlak bij de provincies in kwestie, buiten deze zoekgebieden, ook medewerking te blijven verlenen aan lopende projecten;
- bij het uitblijven van voortgang ten aanzien van de structuurvisie wind op land in 2013, voldoende ruimte te bieden aan nieuwe projecten voor het behalen van de reeds afgesproken doelstellingen voor 2020,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Veldhoven en Van Tongeren. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 131 (29023).

Mevrouw **Van der Werf** (CDA):
Voorzitter. Het CDA dient één motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering de doelstelling heeft om 14% duurzame energie te hebben in 2020;

overwegende dat decentrale energieopwekking kans biedt op versnelling van de groei van het aandeel duurzaam, enerzijds vanwege de gemakkelijke landschappelijke inpassing en anderzijds vanwege de maatschappelijke daadkracht op dit gebied;

constaterende dat zowel de Kamer als de minister toekomst ziet in de transitie van centraal fossiel naar centraal duurzaam;

verzoekt de regering om van het CDA 10-puntenplan over decentrale opwekking van start te gaan met punt 3, en een werkgroep samen te stellen waarin in ieder geval de departementen EL&I en Financiën zitting hebben, om te kijken hoe de overheid met behoud van solide en betrouwbare overheidsfinanciën de transitie naar centraal duurzame energie kan versnellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Werf. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 132 (29023).

Mevrouw **Van der Werf** (CDA):

Voorzitter. Ook ik sluit mij aan bij de eerder gesproken woorden en dank u voor de prettige samenwerking en vooral de manier waarop u deze avond regisseert.

De voorzitter:

Dank u zeer. Dat was een ragfijne constructie kan ik u zeggen.

Mevrouw **Dijkers** (PvdA):

Voorzitter. Met dank aan de collega's van de VVD en aan collega Recourt die heel hard gehold heeft om de moties te halen, dien ik twee moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de ETS een goed systeem is en dat het principe de vervuiler betaalt aanzet tot CO₂-reductie en energiebesparing;

overwegende dat Duitsland heeft aangekondigd de ETS-kosten en de (energie-) transportkosten voor haar maakindustrie te compenseren;

Dijkers

constaterend dat een aantal bedrijven voor hun primaire bedrijfsproces afhankelijk zijn van natuurkundige processen als elektrolyse en thermolyse;

constaterende dat het ETS een Europees systeem is en een aantal andere lidstaten concurrentievoordelen geeft aan hun eigen industrie die zorgen voor een ongelijk speelveld;

verzoekt de regering, alles in het werk te stellen dat er binnen Europa sprake is van gelijk speelveld voor deze industrie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Dijkers. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 133 (29023).

Voorzitter: Bosma

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Nederland moet overstappen op een andere energievoorziening en wind op land daarin een belangrijke pijler is;

constaterende dat de doelstelling voor wind op land 6000 megawatt (MW) opgesteld vermogen is en er nu nog maar circa 2200 MW opgesteld staat;

constaterende dat een zo goed mogelijke inpassing van de windmolenparken van het grootste belang is voor zowel landschap en natuur als het draagvlak onder omwonenden;

verzoekt de regering, met de provincies prestatieafspraken te maken waarin een verdeling van de 6000 MW wordt geborgd en uitgesplitst in taakstellingen per provincie, en om deze afspraken op te nemen in een structuurvisie wind op land die uiterlijk eind 2012 aan de Kamer wordt toegezonden;

verzoekt de regering tevens, een moratorium van zes maanden in te stellen op de rijkscoördinatieregeling voor windmolenparken groter dan 100 MW, waarin geen onomkeerbare stappen worden ondernomen en geen nieuwe rijkscoördinatieregelingaanvragen in behandeling worden genomen, tenzij de aangevraagde plannen in de door de provincies aangewezen gebieden liggen en/ of alle betrokken overheden akkoord zijn met de plannen;

verzoekt de regering voorts, de rijkscoördinatieregeling na zes maanden te hervatten en deze projecten te toetsen aan de structuurvisie of bij het ontbreken daarvan voortgang te verzekeren, in ieder geval in de provincies die niet meewerken aan de 6000 MW op land, dan wel geen afdoende ruimtelijke reserveringen daarvoor plegen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Dijkers. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 134 (29023).

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Minister Verhagen:

Voorzitter. De motie van het lid Jansen op stuk nr. 123 lijkt heel sympathiek, omdat zij een beetje overeenkomt met hetgeen ik zei. Hij vroeg ook of hij het goed had begrepen. De rijkscoördinatieregeling zal ik inderdaad slechts inzetten in geval een provincie niet voldoet aan het overeengekomen taakstellend quotum. Ik heb gezegd dat ik voor de elementen die buiten het zoekgebied vallen de zaak opschort. Dit is echter slechts totdat de Structuurvisie Wind op Land er is. Die komt in principe op 30 juni 2013. Als de heer Jansen ermee akkoord gaat dat dit tot 30 juni 2013 is, dus tijdelijk, beschouw ik de motie als ondersteuning van beleid. Dan heeft hij het goed begrepen. Als hij vindt dat dit ad infinitum moet gelden, moet ik de motie ontraden.

De voorzitter:

Wij gaan niet aan interrupties doen, mijnheer Jansen. Het spijt mij echt. Wij gaan luisteren naar de minister.

Minister Verhagen:

Ik stelde een vraag aan de heer Jansen, namelijk of hij vindt dat dit tijdelijk moet gelden of voor een langere periode.

De voorzitter:

Als hij die vraag beantwoordt, vind ik het goed.

De heer Paulus Jansen (SP):

Ik snap niet goed waarom die datum 30 juni 2013 zo vitaal is. Als een provincie haar taak realiseert, dus haar quotum haalt, is het niet nodig, tenzij de provincie nog met nieuwe projecten komt waar draagvlak voor is. Dan kunnen wij deze alsnog inzetten. Het gaat mij erom, dat als de provincie haar quotum haalt, er niet vanuit het Rijk nog een aantal andere projecten door wordt gedrukt. Dat is de intentie van de motie.

Minister Verhagen:

Wij hebben op dit moment een zoekgebied dat loopt tot 5000 MW. Daar ben ik mee akkoord gegaan. Wij willen 6000 MW. Zo lang de provincie zich aan de taakstelling van 6000 MW houdt, laat ik projecten die buiten het zoekgebied van de provincie vallen buiten beschouwing. Die schort ik op totdat de Structuurvisie Wind op Land er is. Op die manier geef ik de provincie de gelegenheid om recht te doen aan het nakomen van haar afspraken. Ik heb echter wel een stok achter de deur. Als zij zeggen dat zij 6000 MW leveren, maar het niet doen – het zoekgebied is nu slechts 5000 MW – dan kan ik het alsnog inzetten. Dat doe ik via de Structuurvisie Wind op Land. Het is aan beide kanten. Ik geef de provincie de gelegenheid om zelf het gebied aan te wijzen waar wind op land moet komen. Zij hebben gezegd dat zij dat makkelijk halen. Provincies krijgen echter niet eeuwig de tijd om eruit te komen. Het vraagt van mij soepelheid en van de provincies dat zij le-

Verhagen

veren. Daar heb ik toch die stok achter de deur voor nodig.

De voorzitter:

Ik stel vast dat u de motie blijft ontraden.

De heer Paulus Jansen (SP):

Zegt de minister nu dat als een provincie haar 6000 MW of een deel daarvan heeft gehaald, de stok de kast in gaat?

Minister Verhagen:

Precies.

De heer Paulus Jansen (SP):

Dan trek ik de motie in.

De voorzitter:

Aangezien de motie-Paulus Jansen (29023, nr. 123) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

□

Minister Verhagen:

Ik kom nu op de motie van de heer Leegte op stuk nr. 124. Ik kan mij goed vinden in de geest van de motie. Die is namelijk conform de wet, dus het zou vreemd zijn als ik mij niet zou kunnen vinden in de geest van deze motie. Ook hier zit echter een probleem. De NMa zorgt ervoor dat netbeheerders zich aan de wet houden en dat commerciële en gereuleerde activiteiten niet door elkaar lopen. Waar nodig zal de NMa haar handhavingsbevoegdheden inzetten, maar omdat de wet voor een onafhankelijk netbeheer onderwerp is van een juridische procedure, kan de NMa de wet niet op alle onderdelen handhaven, want zij moet de uitspraak van de rechter afwachten. Dat is namelijk een vrij goed gebruik in deze samenleving. Daarom moet ik de motie ontraden. Ik zeg echter graag toe bij de herziening van de Gaswet en Elektriciteitswet stevig vast te leggen dat een netbeheerder zich bezig moet houden met zijn corebusiness, oftewel de netten. De ruimte die het netwerkbedrijf heeft voor commerciële activiteiten, zal ik dus waar nodig inperken.

De heer Leegte (VVD):

Na deze toezegging van de minister, waarbij hij het onderscheid maakt tussen wat wel en niet commercieel is en doet wat in de motie wordt verzocht, wil ik deze motie aanhouden.

De voorzitter:

Op verzoek van de heer Leegte stel ik voor, zijn motie (29023, nr. 124) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

□

Minister Verhagen:

Ik praat wat langer, maar dat scheelt weer stemmingen.

De voorzitter:

Ik stel voor dat u het bij de volgende tien moties wat sneller doet.

Minister Verhagen:

Voorzitter. Ik kom op de motie-Leegte op stuk nr. 125. Daarin wordt mijns inziens iets gevraagd wat de minister van Financiën op grond van de wet al verplicht is. Daarom is de motie ondersteuning van beleid c.q. overbodig. Mocht de Kamer deze motie aannemen, dan zal ik het verzoek doorgeleiden naar de minister van Financiën. Ik laat het oordeel daarom aan de Kamer.

In de motie-Van Tongeren/Van Veldhoven op stuk nr. 126 wordt de regering verzocht te onderzoeken wat alle kosten en baten zijn van belastingvrij salderen et cetera. Deze motie is overbodig, aangezien ik reeds aangekondigd heb om dat te doen in het kader van de visie na de zomer. De motie is dus overbodig c.q. ondersteuning van datgene wat ik al van plan was.

Ik kom op de motie-Van Tongeren op stuk nr. 127. Deze motie moet ik echt ontraden. Het is heel vreemd dat mevrouw Van Tongeren, die volgens mij op het punt van kernenergiebeleid geen Europese soevereiniteitsoverdracht wil, hier wil regelen dat wij bepalen wat België doet. Ten eerste is het de verantwoordelijkheid van België om te besluiten over het al dan niet sluiten van de kerncentrale in Tihange. Ten tweede is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat we met elkaar een ander afstemmen op het gebied van de veiligheid, alle veiligheidstesten et cetera. Dat doen we. We hebben de Europese stresstest. Er is afstemming met de Belgen over evacuatieplannen, rampenplannen enzovoorts, net zo goed als wij dat doen met betrekking tot Borssele. Met alle respect, het zou toch bizar zijn als ik tegen de Belgen zeg dat zij de kerncentrales moeten sluiten. Dan zeggen zij hetzelfde tegen ons. Daar gaan wij nog altijd zelf over. Daarom ontraad ik de motie.

Ik kom op de motie-Van Tongeren op stuk nr. 128 over de differentiatie voor wind op land "naar Duits model" en een eerlijke vorm van differentiatie voor wind op land. Ik zie die motie als ondersteuning van het beleid dat ik voorsta. Hier hebben wij ook over gesproken tijdens het laatste debat. Binnen de mogelijkheden van de huidige regelgeving, zie ik de motie als ondersteuning van beleid. Ik laat het oordeel graag aan de Kamer over, maar als de Kamer een ander oordeel heeft dan ik, moet zij het beleid afwijzen. Dan hebben we weer een heel andere discussie. Ik zou dus zeggen dat deze motie ondersteuning van beleid is. Wij voeren deze motie uit.

De motie-Van Tongeren op stuk nr. 129 gaat over fracten. Met alle respect, over die motie ben ik bijna stupéfait. Het fracten in Friesland heeft betrekking op gewone gaswinning. Sinds jaar en dag wordt op deze manier in Nederland gas gewonnen. Er is totaal geen relatie met schaliegas. Wij fracten op dit moment in meer dan 200 putten op land. Daarbij is geen enkele sprake van schade of van enig incident. Mevrouw Van Tongeren verwacht volgens mij nu echt gaswinning met schaliegaswinning. Over schaliegaswinning heb ik gezegd: op dat punt gebeurt niets totdat de proeven en het onderzoek dat is aangekondigd, zijn uitgevoerd. Er zal op dat punt geen enkele activiteit zijn totdat de resultaten van het onderzoek bekend zijn. Dit heeft dus totaal niets te maken met de schaliegaswinning. Ik ontraad de Kamer ten stelligste het aannemen van deze motie. Als ze zou worden aangenomen, moeten wij alle gaswinning in Nederland stopzetten.

Ik kom op de motie-Van Veldhoven/Van Tongeren op stuk nr. 130. De hoge subsidiegrens is naar mijn mening geen belemmering voor zonthermische systemen. Die systemen kunnen worden ingediend in de vrije categorie.

Verhagen

Ik moet deze motie ontraden. Verlaging van de subsidiegrens zou namelijk leiden tot een extra stimulans van iets wat niet nodig is. Wij willen juist de goedkoopste vormen van duurzame energie stimuleren, zodat elke ingelegde euro zo veel mogelijk duurzame energie oplevert.

Mevrouw Van Veldhoven (D66):

In de motie wordt alleen gevraagd om nog eens advies te vragen over deze technologie. Is dit op het juiste niveau vastgesteld?

Minister Verhagen:

Ja. Het kabinet is echter demissionair. Ik voel er weinig voor om de schaarse tijd die het kabinet nog rest, te besteden aan het aanvragen van allerlei adviezen. Volgens mij is de motie volstrekt overbodig.

De motie-Van Veldhoven/Van Tongeren op stuk nr. 131 vind ik daarentegen erg sympathiek. Ik omarm de motie volledig. Dit leidt tot een extra stok achter de deur en is daarom volgens mij verstandig om te doen. Wij houden hiermee de doelstelling van 14% in 2020 in zicht.

Ik kom op de motie van mevrouw Van der Werf op stuk nr. 132. Die gaat over de decentrale opwekking van duurzame energie. Wij hebben hierover tijdens het algemeen overleg uitvoerig gesproken, onder andere naar aanleiding van het tienpuntenplan van de CDA-fractie. Ik heb tijdens het overleg gezegd dat ik op zich graag aan de slag ga met de decentrale opwekking. Het gaat daarbij immers vaak om positieve initiatieven van onderaf. Ik heb echter ook gezegd dat ik niet wil afwijken van het begrotingsakkoord voor 2013. In dat akkoord is gewoon een bepaalde hoeveelheid financiële middelen beschikbaar. Daarom hebben wij tijdens het algemeen overleg gediscussieerd over de dekking. In de motie wordt echter ruimte gelaten om binnen de kaders van het begrotingsakkoord aan de slag te gaan. Ik zie de motie daarom als een nadere aansporing. Ik zal met de minister van Financiën aan de slag gaan om hiervan zo veel mogelijk te realiseren. Dat zal ik doen binnen de bestaande kaders. Als ik de motie als een aansporing mag opvatten, dan ga ik ermee akkoord. Ik laat het oordeel over de motie dan over aan de Kamer.

De motie van mevrouw Dijkers op stuk nr. 133 gaat over ETS. Deze motie is aanmerkelijk beter dan de stellingname in het algemeen overleg, moet ik zeggen. Tijdens dat overleg werd namelijk eigenlijk gevraagd om het ETS om zeep te helpen.

Mevrouw Dijkers (PvdA):

Nee, nee, nee.

Minister Verhagen:

Ik wil de discussie wel opnieuw aangaan. Dit is uitloking, ik realiseer me dat goed. Maar in deze motie wordt gevraagd om alles in het werk te stellen opdat er binnen Europa sprake is van een gelijk speelveld voor de industrie. Dat is dagelijks beleid van het ministerie van EL&I, en daar kan ik dus gewoon niet tegen zijn.

Wij hebben de discussie gevoerd over Zalco en over Al-del, waarbij ik bezwaar heb gemaakt tegen het Duitse systeem. Dat wil echter niet zeggen dat wij een gelijk speelveld gaan creëren door ook de wet naar onze hand te zetten, los van het feit dat er dan geen dekking zou zijn voor deze motie. Maar ik zet me er op alle mogelijke wijzen voor in om te komen tot een gelijk speelveld binnen de kaders van de bestaande Europese afspraken. Ik zie deze

motie dus als een oproep om daarmee extra aan de slag te gaan en laat het oordeel over aan de Kamer.

De motie op stuk nr. 134 is aangepast ten opzichte van de stellingname tijdens het AO. Daar ben ik blij mee, want dat geeft aan dat er geluisterd is naar bepaalde argumenten. Ik zal geen onomkeerbare stappen zetten. Wel is uiteraard de m.e.r. van belang. Daarnaast plaats ik één kanttekening: ik betaal geen schadevergoeding. Dit heb ik in alle gesprekken met het IPO duidelijk gemaakt. Eventuele claims komen voor rekening van de provincie die zich er niet aan houdt. Zo is het eenvoudigweg. Binnen de gestelde voorwaarden, zoals die netjes in de motie zijn geformuleerd, laat ik het oordeel aan de Kamer over. Dan gaan wij ermee aan de slag, met de kanttekening die ik daarbij heb gemaakt.

De heer Paulus Jansen (SP):

Ik heb nog een puntje voor de collega's. Ik heb de minister minstens vijf en misschien wel zeven moties horen bestempelen als "staand beleid" of zelfs horen omarmen. Ik neem dus aan dat alle betrokken collega's hun motie intrekken?

De voorzitter:

Dat hebben zij dus niet gedaan.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Ik dank de minister voor zijn deelname aan het debat van hedenavond.

Minister Verhagen:

Voorzitter, ik dank u. Ik had de Voorzitter, die vlak voor u op de voorzittersstoel zat, willen bedanken voor de goede samenwerking die wij in de afgelopen periode hebben gehad. Als u dat wilt doorgeven, heel graag.

De voorzitter:

Ik beloof u bij dezen om dat aan haar door te geven. Ik weet zeker dat ik namens haar spreek als ik zeg dat de samenwerking ook door haar als zeer plezierig werd ervaren. Ik denk dat het hele huis dat wel vond. Hartelijk dank, minister Verhagen.

Over de moties die zijn ingediend tijdens dit VAO, zullen wij vanavond nog stemmen.

Wij gaan over naar het volgende VAO. Daarvoor heet ik hartelijk welkom terug aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.